

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

3. S. Asterij de bello querela.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45699

Hæc senex plorabili voce peroravit, qui quia videbatur ab exemplis audire velle consolationem, mutato repente vultu, ut erat lepidus in ærumna, coronidem hanc querelis suis subridens adiecit: Nimirum bellum ea solùm de causa videtur inductum, ut in eo pauperes intereant. Cui ego, quia animadverti aliquid aliud sub pannis eius, uti & sub nonnullis comitibus illius latitare, quos & Latinè nosse, & laurum Delphicam aliquando ambijisse intellexeram, illud Antisthenis reposui: Immo in bello pauperes non intereant, sed plures fiunt. Nam plurimi, qui antea Domini fuerunt magnarum opum, per illud ad incitas rediguntur, & mendicitatem: longè proinde vobis miseres, quia plus amiserunt. Vobis enim multum auferri non potuit, quia numquam multum habuistis. Sed, ut videas, etiam olim nostri sæculi calamitatibus patres extitisse, fuisseque, qui illas commemorarent, legam tibi vel paucula verba, quæ è S. Asterio excerpta hîc mecum fero. Sunt autem ista. Absque avaritia non foret hæc in vita mortalium inæqualitas, hoc dissidium; neque tam varijs cladibus atque calamitatibus, iniuria ea nobis ac lachrymabilis redderetur. Hinc homines naturalem erga homines charitatem exuunt. Hinc ferrum acunt, aciesque instruas inter se arietant, summaque cum immanitate, tamquam bellua depugnant. Cetera deinceps quis enarraverit? Muri validi & excelsi machinis conquassantur, urbes expugnantur, coniuges abducuntur, liberi ad servitutem rediguntur, agri vastantur, & vruntur: arboribus ipsis, tamquam iniuriam intulerint, haud temperatur. Cades fit magna juvenum ac virorum, riuque sanguinis a strage cadaverum profluent ac voluuntur. Facultates denique, & fortuna eorum qui vincuntur, premij loco, victoribus cedunt uniuersa. Quid deinde viduarum lamenta, pupillorum stertus, & parentes suos, & libertatem amissam eligentium? Qui nudius tertius multarum magnarumque diuitiarum possessor, cum frustum panis, protensa dextera mendicat. Qui seruos plures habuerat, textores, adeseque vestibus refertus, lacero detritoque male lectu panniculo, seruitutem ipse seruit, & aggerere aquam, equili sterco abrasare, & huiusmodi fæda subire ministeria cogitur. Alia sexcenta mala sunt, quæ summam oratione complecti impossibile. Hæc Asterius, qui si vnicus est author, ecce alterum S. Gregorium Nyssen. S. Gregorius Nyssen. lib. de beatitud. orat. 7.

Stob. ser. 48.

S. Asterius
serm. de avaritia.S. Gregorius
Nyssen. lib.
de beatitud.
orat. 7.

magnitudinem, privatarum miseriarum sensum hebetari. Verba eius sunt. *Communis calamitas dolore superat incommoda singulorum. Ac quemadmodum medici de corporis incommodis dicant, cum duo simul in uno corpore morbi concurrerint, solius exuperantis sensum existere, ac latere quadam modo mali inferioris dolorem immensa atq; insuperabili magnitudine praevalentis celatum. Itidem incommoda belli exuperantiâ acerbitatam efficiunt, ut proprias calamitates homines singulares non sentiant. Quod ad propriorum incommodorum sensum animus quodammodo torpet, communibus si belli malis consternatus, maioribus ita occupetur & crucietur, ut etsi minora quoque illa privata sentiat, tamen neque sentire, neque affirmare videatur. Multo autem minus villo voluptatis sensu frui potest, quisquis belli tam enormes arumnas sentit. Vbi arma & equi, ubi ferrum acutum & tuba sonans; ubi phalanges hastis inhorrescentes, & sentia coherentia scutis; ubi galea cristis ad terrorem compositis nuciata; ubi conflictus, impressiones, manuum confertiones, praelia, caedes, fuga, persecutiones, gemitus, ululatus; ubi terra sanguine madet; mortui consulantur, & obieruntur; saucy derelinquuntur; atque omnia sunt, quae cumq; in aspero bello accidere solent; numquid in his rebus occupato otium unquam erit, cogitationem ad rei alicuius iucunda recreationem convertendi? Quod si quando animum subeat etiam alicuius rei iucundissima memoria, nonne recordatio charissimorum, in tempore periculi cogitationem subiens, accessio calamitatis fit? Usque adeo non solum mala in bello dolorem gignunt, sed ipsa etiam bona, quae adhuc habemus, augent doloris acerbiteriam.*

IV.

Hæc ubi è S. Asterio & S. Gregorio Nysseno recitati, protulit comes meus è sibi Virgilium, & legit sequentes versus veteris querelæ rusticorum.

Virgil lib. II.
Georgic,

*Quippe ubi fas versum atq; nefas: tot bella per orbem.
Tam multa scelerum facies: non ullus aratro
Dignus honos, squallens abductis arva colonis:
Et curvae rigidum falces constantur in ense.
Hinc movet Euphrates, illinc Germania bellum.
Vicina ruptis inter se legibus urbes
Arma ferunt: saevit toto Mars impius orbe.
Vt enim carceribus se se effudere quadrige,*

Addant